

KAZALO

POTREBE in NEGA.....	7
PREHRANA.....	8
SPLOŠNI VIDEZ.....	5
UVOD.....	4
VIRI.....	12
ZANIMIVOSTI.....	11
ZDRAVJE PASME.....	9
ZGODOVINA.....	

BIOTEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

.....	4
ZNAČAJ.....	6
.....	6
ŠOLANJE SAMOJEDOV.....	10
.....	10
UVOD.....	3
ZGODOVINA.....	4
SPLOŠNI VIDEZ.....	5
ZNAČAJ.....	6
POTREBE in NEGA.....	7
PREHRANA.....	8
ZDRAVJE PASME.....	9
ŠOLANJE SAMOJEDOV.....	10
ZANIMIVOSTI.....	11
VIRI.....	12

UVOD

Že stari rek govori, da je pes človekov najboljši prijatelj. Pa tudi skozi zgodovino lahko vidimo, da nas psi spremljajo že kar nekaj časa. Prav tako kot smo si ljudje različni po videzu in karakterju se tudi psi razlikujejo med seboj. Poznamo namreč različne pasme psov, meni osebno je najbolj všeč samojed, zato sem si jo tudi izbrala. Samojedi so me očarali s svojim snežno belim kožuhom in prijaznim »smejočim se« izrazom, ter s svojo dobrodušnostjo in prijaznostjo.

ZGODOVINA

Samojed je potomec družine severnoevropskih špicev in je dobil ime po sibirskem nomadskem ljudstvu lovcev in ribičev Samojedov. Ti so bili nomadsko ljudstvo, ki se je že stoletja selilo s svojimi severnimi jeleni po zahodno sibirskih prostranstvih. Rusi teh čudnih nomadov, ki so med drugim jedli tudi surovo jelenovo meso in pili jelenovo kri, niso preveč marali in so jih malce posmehljivo imenovali Samojedi. To ljudstvo pa je poleg severnih jelenov imelo še eno dragocenost, brez katere ne bi mogli preživeti, in sicer svoje pse - samojede. Vzgojili so si vsestransko uporabne pse, ki so čuvali in zganjali severne jelene, pomagali pri lovu, za svoje ljudi lovili ribe v potokih, jih greli v mrzlih nočeh, nosili svoj del bremena med selitvami, včasih, kadar niso mogli uporabiti jelenov so jih tudi vpregali v sani. Poleg tega pa so samojedi svoje lastnike razveseljevali tudi s svojo lepoto in radoživostjo.

Potem pa je prišlo obdobje raziskovanja Arktike in Antarktike. Raziskovalci so za svoje odprave potrebovali tudi pse. Zato so jim poleg eskimskih psov iz Grenlandije kmalu padli v oči tudi samojedi. Ti so se v vpregah dobro obnesli, bil so lepše vodljivi, vzdržljivi, vztrajni in bolj prijazni od eskimcev. Nekaj preživelih psov z odprav pa so pripeljali tudi domov. Tako je leta 1889 raziskovalec Robert Scott pripeljal nekaj psov te pasme v Anglijo, kjer so pasmo selekcionirali in jo razširili po vsem svetu.

Za razvoj sodobnih samojedov je najbolj zaslužen Ernest Kilburn - Scott, ki je konec 19. stoletja precej potoval po Sibiriji in s seboj pripeljal tudi nekaj teh psov. Skupaj s psi, ki so jih pripeljali polarni raziskovalci so tvorili osnovo pasme. Samojed je bil sprva različnih barv (črn, bel in črn ali črn in svetlo rjav), postopoma pa je postala prevladujoča bela barva kožuha. Dandanes pa so psi s temnejšo dlako, kakršno so imeli nekateri zgodnji predstavniki na razstavah, izključeni iz pasemskih standardov. Prav tako proti koncu 19. Stoletja so trgovci s krznom dojeli, da lahko z samojedovim čudovitim belim kožuhom dobro zaslužijo. Začeli so ga uvažati v Evropo in Ameriko, kjer jih je k sreči čakala boljša usoda. Vzbujali so namreč občudovanje zaradi svoje lepote in ne več zaradi odpornosti in moči. Tako so jih ljudje imeli že zelo veliko po hišah, jemali pa so jih tudi na polarne ekspedicije.

SPLOŠNI VIDEZ

Samojed je močan, dinamičen, živahen pes s plečno višino, pes od 51cm do 56cm in psica od 46cm do 51cm ter idealno težo od 20 do 30kg. Ima veliko, klinasto glavo, sprednji del obraznega dela pa se oži v črn ali rjav smrček in močne čeljusti. Oči ima temne (od srednje rjave do temno rjave in črno obrobljene), poševne, globoko vsajene in mandljasto oblikovane. Uhlji so srednje veliki, trikotni, dobro odlakani, pokončni z zaokroženim vrhom. Samojedov trup ima globoke, široke prsi in mišičast hrbet. Ima močne in mišičaste noge, ter ploske in močno odlakane šape. Njegov rep je dolg, zelo košat in ukrivljen na hrbet, kadar pa je pes razburjen, ga nosi na eni strani hrbta. Samojed ima dvojno dlako, gosto, mehko in kratko podlako, ter daljšo, tršo in ravno krovno dlako, ki je odlična zaščita proti arktičnemu mrazu. Zaželena barva dlake je bela, dovoljena pa je tudi biskvitna ter smetanasta barva kožuha. Samci pa imajo daljšo dlako in bolj izrazito grivo kot samice.

ZNAČAJ

Videz tokrat ne vara, njegov značilni »nasmeh«, ki ga povzročajo rahlo navzgor ukrivljene ustne v kotičkih ust,

---

ra
tr
pr
te
op
pr
vl

iren, pameten, poslušen, zvest, prijazen in vdan pes. V redno do izraza, kot hišni pes pa je dobrodušen, vesel in ljudi kot živali, na žalost pa tudi do roparjev. Prav zaradi prav dobro kot čuvaji, vendar kljub temu zanesljivo no miroljuben, vesel in izjemno navezan na ljudi. Je idealni n tudi v starejših letih ostanejo igrivi. Ker so bili prvotno na sprehodu raje vleče lastnika za sabo, kot pa da bi hodil ob nogi. Tipični samojedji nimajo močno razvitih nagonov, delujejo premissljeno in v nobeni situaciji ne reagirajo panično. Hkrati pa so to močni delovni psi, zelo dominantni, zelo samostojni in neodvisni. Svojo voljo sicer uveljavljajo na prijazen, zviti način, tako da lastniki tega navadno niti ne opazijo, so pa pri tem zelo vztrajni in iznajdljivi. Če jim ne gre vse kot si zamislijo, znajo biti zelo trmasti. So zelo inteligentni in se odlično znajdejo v najrazličnejših situacijah. Učijo se zelo hitro, vendar delajo samo tisto kar jih zabava. Zato je potrebno nekaj iznajdljivosti, da jih pripravimo do tega da delajo tisto, kar si od njih želimo mi. Če hočejo, lahko izredno lepo sodelujejo s svojimi lastniki, če pa se jim zdi, da si ti tega ne zaslužijo, se bodo iz njih nesramno norčevali ali pa jih povsem ignorirali. Samojedji pa so med drugim tudi zelo prijetni družinski psi. Najbolje se obnesejo v hiši z ograjenim vrtom, dobro pa se počutijo tudi v blokovskem stanovanju, vendar jim moramo zagotoviti dovolj gibanja (npr. sprehodi, tek ob kolesu). So zelo prilagodljivi, vendar pa morajo resnično živeti skupaj s svojimi lastniki, kajti samoto izredno težko prenašajo. Osamljeni in zdolgočaseni samojedji lahko naredijo zelo veliko škode v zelo kratkem času. Sčasoma postanejo povsem nevodljivi, če imajo najmanjšo priložnost se gredo potepat. Izredno lepo se razumejo z otroki, vendar to niso psi, ki bi jih kupili otrokom. Otroek sam močnega in samozavestnega psa ne more obvladati. Zelo dobro se razumejo tudi z mačkami in drugimi domačimi živalmi. Večinoma se lepo navadijo tudi na majhne glodavce in ptiče, vendar jih kljub temu nikoli ne smemo pustiti skupaj brez nadzora. Z drugimi psi se ponavadi zelo lepo razumejo, paziti pa moramo na odrasle samce, ki se radi postavljajo pred drugimi. Samojedji, ki jim od malega onemogočamo stike z drugimi psi postanejo nedružabni, lahko celo začnejo napadati vse pse ki jim pridejo na pot, ne glede na spol.

POTREBE in NEGA

Dolgo in bujno belo dlako je treba redno negovati. Pomembno je, da krtačimo temeljito, dlako je treba razčesati do kože. Posebej je treba paziti na dlako okrog ušes, kjer se radi naredijo vozli. Mladičke je treba krtačiti pogosteje, najbolje vsak dan. Pazimo pa moramo, da je česanje zanj prijetno in da se mu ne zameri. Spomladi in jeseni, ko menjajo dlako, jim ta odpada v klobčičih, zato jo je treba takrat še posebej redno krtačiti. Nekateri psi imajo to prijetno lastnost, da dlaka odstopi po vsem telesu hkrati in je goljenje v nekaj dneh končano, pri drugih pa traja dalj časa. Druga prijetna lastnost samojedov pa je tudi ta, da ostane dlaka naravno bela, tudi če jih ne kopamo. Tudi če je pes do vratu blaten, bo naslednji dan spet lepo bel. Kopanje opravimo po potrebi, predvsem takrat ko tudi suh in skrtačen pes ni več bel. To je odvisno od kvalitete dlake in od življenjskega okolja. Sicer pa ima kopanje lahko številne neželene posledice, na primer poškodovanje kože in odstranitev samojedove naravne zaščite pred umazanijo. Za bolj sijočo dlako je potrebno paziti tudi na prehrano, ki naj vsebuje dobro mero mesa in rib. Vendar pa samojedom nikakor ne smemo striči dlake.

Zaradi prijazne narave samojed rad živi tudi v stanovanju, vendar pa potrebuje veliko gibanja. Vsekakor pa je zanj veliko boljše, če mu damo na voljo vrt in ga pustimo spati zunaj, saj ima rad mraz in sneg. Dobro prenaša mraz in vročino, saj ga pred obema ščiti dlaka, ki zaradi svoje bele barve odbija tudi sončne žarke. Rad pa ima tudi vodo. Poleti jim moramo nuditi hladen prostor za počitek, svežo in hladno vodo ter gibanje v zgodnjih jutranjih in večernih urah, da ne pride do pregretja (vročinske kapi). Psi, ki se dovolj gibljejo si kremplje sami dovolj pobrusijo, vendar moramo to občasno preveriti in morebitne predolge kremplje pristriči.

PREHRANA

Idealna prehrana vsebuje na dan 300g ribe, 150g kuhanega riža in zelenjavo. Že po naravi pa mu zadostuje tudi precej pičlejša hrana. Na splošno je zadovoljen z vsem, razen s kostmi.

ZDRAVJE PASME

Ob pravilni negi, rednem cepljenju in skrbi proti zajedavcem je samojed zelo zdrava, odporna pasma. Večina težav se pojavi zaradi neuravnotežene prehrane in zanemarjenosti. Ker samojedi glede na svojo velikost ne pojedjo veliko, moramo paziti, da se ne zredijo preveč, kajti to lahko privede do diabetesa. Pa tudi lažji psi veliko lažje prenašajo vročino, živijo dlje in nimajo težav s sklepi. Pozorni moramo biti tudi na nego dlake, da ne spregledamo zunanjih zajedavcev, kakšnih sprememb na koži ali pa alergij. Samojedi so skratka zdravi in odporni psi, če le ustrezno poskrbimo za njih. Njihov kožuh je odličen izolator, ščiti jih pred mrazom in vročino, tudi mušice in komarji jim le stežka pridejo do

živega. Kakšnih posebno pogostih dednih bolezni samojedi sicer nimajo, občasno se pojavlja kolčna displazija. Prav zato morajo imeti vsi psi, ki se uporabljajo za vzrejo slikane kolke. Sem ter tja se najde tudi kakšna od dednih očesnih bolezni npr. progresivna atrofija mrežnice, zato je tudi pregled oči pred parjenjem zelo priporočljiv. Samojedi pa imajo še eno zelo prijetno lastnost in sicer zelo počasi in neopazno se starajo in ob primerni oskrbi lahko doživijo zelo visoko starost in sicer nekje od 12 do 15 let. Za njih pa je značilno tudi, da so zelo občutljivi za bolečino, nekateri cvilijo in zganjajo cirkus že, če samo pomislijo, da bi jih lahko nekaj mogoče zbolelo. Zato ni čudno, da se nekateri veterinarji dobesedno zgrozijo, ko v svoji čakalnici zagledajo samojeda. Takrat, ko si pa nekaj resnično hudo želijo, takrat pa znajo stisniti zobe in ne ustavi jih niti bodeča žica, niti električna ograja, čeprav dobro vedo, da jih bo bolelo.

ŠOLANJE SAMOJEDOV

Z uporabo pozitivne motivacije je pasma primerna za šolanje. Lahko jih naučimo vsega a je pri tem potrebna potrpežljivost in iznajdljivost, saj hitro izgubijo motivacijo.

Samojedi so vsestranski in niso specializirani za neko posebno nalogo. Njihova prva naloga je bila paša severnih jelenov. Sodobni samojedi priložnosti za tako delo nimajo več, obstaja pa kar precej samojedov z opravljenimi preizkušnjami za ovčarske pse. Še vedno jih lahko tudi vprežemo v sani. Na dirkah se jih sicer vidi le izjemoma, saj so v primerjavi s sodobnimi vlečnimi psi prepočasni, za rekreacijo so pa povsem v redu. Dobro se odrežejo v nam bolj dostopnem skyjorgingu - pes vleče tekača na smučeh. Naravnost uživajo v agilitiju, lahko jih izšolamo v zanesljive reševalne pse, dobro sledijo, so dobri terapevtski psi, z nekaj več truda se da lepo izpiliti tudi kakšno bolj zahtevno poslušnost. Edina panoga, kjer povsem odpovedo je obramba.

Ne glede na to, kaj psa učimo, pa se moramo izogibati uporabi sile in prisile. Kolikor je le mogoče se izogibajmo ponavljanju vaj. Ne skoparimo z nagradami in pohvalami, poskusimo psu vajo pokazati tako, da se mu bo zdela zanimiva. Med vajami, ki psa dolgočasijo, naredimo veliko takih, ki ga zabavajo. Samojedji lahko postanejo dobri tekmovalci, s povsem solidnimi rezultati. Čisto v vrh pa posežejo le izjemoma.

ZANIMIVOSTI

- o Nedavne analize DNK so pokazale, da samojed spada med 14 najstarejših pasem psov, ki so do danes ostale bolj ali manj nespremenjene.
- o Pri številnih pasmah opažamo, da psi svoje ljudi pozdravljajo s prav posebnimi glasovi, ki jih pri psih drugih pasem ne slišimo. Pri samojedih je tak pozdrav nekakšen prijazen "arrooooo".
- o Če le imajo priložnost si samojedji še danes radi skopljejo jame, velike toliko, da se v njih udobno leži in nekako 20, 30cm globoke, ponavadi v smeri vetra. Take jame so njihove prednike ščitile pozimi pred mrazom in vetrom, poleti pa pred komarji. Ti se v sicer kratkih a spodobno vročih poletjih tam pojavljajo v naravnost neverjetnih količinah.

VIRI

- o Taylor, David (1989). Vaš pes. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
  - o Pugnetti, Gino (1993). Vse o psih. Ljubljana: Mladinska knjiga.
  - o Falappi, Rino (2006). Psi. Ljubljana: Mladinska knjiga.
  - o <http://sl.wikipedia.org/wiki/Samojed>
  - o <http://www.mojpes.net/modules/pasme/index.php?id=374>
  - o <http://sammy.slohosting.com/predstavitevpasme.htm>
-